

Výroční zpráva

2001

SVAZ

PRO-BIO

Rok 2001 znamenal pro Svaz ekologických zemědělců zastavení prudkého růstu členské základny, ke kterému docházelo v posledních letech, a zkvalitňování služeb pro členy. Rozvíjela se vnitřní struktura svazu, regionální centra začala naplno pracovat pro členské podniky regionů, ale i v oblasti propagace. Mezi úrovní práce jednotlivých center však existovaly značné rozdíly.

Velké úsilí v poradenské činnosti bylo věnováno hladkému přechodu na novou legislativu – od 1. ledna 2001 začal platit zákon o ekologickém zemědělství a jeho prováděcí vyhláška. Bez přechodného období byli členové svazu s tímto zákonem a novým systémem kontroly konfrontováni, což přineslo mnoho obtíží. Uvědomili jsme si, že i když PRO-BIO hrálo dosud v ČR klíčovou roli při prosazování ekologického zemědělství, zadarmo a za zásluhy nám nikdo nic nedá. Proto byl vypracován nový program členských výhod, prováděli jsme propagaci, reklamu i marketing cíleně na výrobky a služby členů svazu. Zastupovali jsme ekologické zemědělce ve správní radě KEZ o.p.s., snažili jsme se komunikovat s Ministerstvem zemědělství ČR. Jednou se vedení svazu sešlo i s ministrem zemědělství Janem Fenclem. Sháněli jsme finanční prostředky mj. na osvětu, propagaci a vzdělávání, dařilo se nám bohužel spíše v zahraničí. Navázali jsme partnerskou spolupráci s německým svazem Bioland. I nadále jsme usilovali o udržení pozice svazu PRO-BIO jako nevládní organizace, která dokáže hájit zájmy ekologických zemědělců i v globalizované liberální společnosti.

PRO-BIO

Svaz ekologických zemědělců

Nemocniční 53

787 01 Šumperk

telefon: 0649/ 21 66 09

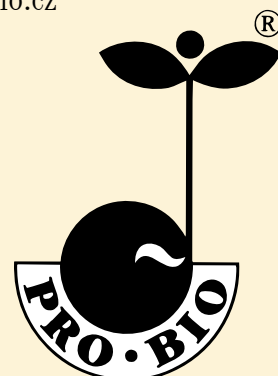
(583 21 66 09)

fax: 0649/2145 86

(583 21 45 86)

pro-bio@pro-bio.cz

www.pro-bio.cz

Výroční zpráva 2001

PRO-BIO

Svaz ekologických zemědělců

V následujícím textu najdete popis jednotlivých oblastí, v nichž byl svaz PRO-BIO a jeho členové v roce 2001 aktivní. Součástí zprávy je přehled hospodaření svazu a svazových orgánů, větší prostor byl dán jednotlivým regionálním centřům. Tato výroční zpráva by Vám měla posloužit jako zdroj informací o nás, ekologických zemědělcích sdružených ve svazu PRO-BIO. Budete-li se chtít dovědět více, obraťte se na příslušné regionální centrum nebo na kancelář svazu v Šumperku, rádi Vám Vaše dotazy zodpovíme.

Připravili:
Stanislav Daněk, Petr Trávníček, Jiří Urban, Radomil Hradil a správcové RC

Finanční zpráva:
Marcela Adámková

Sazba a tisk:
Jiří Kotinský - Reprintisk

Foto na titulní straně:
Zdeněk Ševčík (vpravo) byl v roce 2001 oceněn jako nejlepší ekozemědělec ČR (Foto Marek Sáblik, archiv PRO-BIO)

Rok 2001 byl pro svaz PRO-BIO a jeho členy složitější než minulá období. Prvním dnem tohoto roku vstoupil v platnost zákon č. 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství, avšak chyběl k němu jednotný výklad a prováděcí předpis. Ten spatřil světlo světa až v únoru, stejně jako vyhláška č. 53/2001 Sb. To vše způsobilo ekologickým zemědělcům nemalé potíže při podávání žádosti o dotace dle nařízení vlády č. 505/2000 Sb., jež se na oba uvedené právní předpisy odvolávalo. Svaz hájil zájmy svých členů na jednáních s odpovědnými představiteli ministerstva zemědělství, ale i na půdě zemědělských agentur, aby finanční podpora na EZ byla vyplacena včas a ve stanovené výši. Členům svazu při adaptaci na nové právní podmínky zásadně pomohli svazoví poradci, kteří fungovali při jednotlivých regionálních centrech. Tato činnost se odrazila i na výsledcích kontrol prováděných KEZ o.p.s.

Spokojenost členů svazu PRO-BIO byla odrazem práce regionálních center, kterých bylo ke konci roku 2001 evidováno 11; správci těchto center zasedali v radě svazu. Na konci roku došlo k rozdělení RC Třebíč na dvě nová RC: Brno a Humolec.

Nutno dodat, že v samosprávě některých RC jsou značné nedostatky, vyvolávající kritické připomínky členů k svazové činnosti. V těchto ojedinělých případech může rada PRO-BIO rozhodnout o zrušení RC, pokud nedojde uvnitř centra k nápravě.

Významnou mezinárodní akcí, kterou inicioval svaz PRO-BIO společně s rakouským svazem Ernte, byla „Evropská letní akademie ekologického zemědělství“, jež se uskutečnila 21. až 23. 6. v Lednici. Samozřejmě, že v dalších letech bude letní akademie více zaměřena na řešení praktických problémů v ekologickém zemědělství a výměnu

zkušeností odborníků z evropských zemí. V Lednici byl také ministr zemědělství ČR Ing. Fencel seznámen se svazovým „Akčním plánem rozvoje EZ“, který jej velmi zaujal.

Velký krok byl učiněn v oblasti propagace EZ a členů svazu PRO-BIO. Ať už jde o manuál pro používání ochranné známky PRO-BIO, či propagační materiály pro podporu prodeje, ale v neposlední řadě i prezentace členů v měsíčníku „Euro magazin“. V tomto roce byl rovněž úspěšně dokončen projekt „Podpora a rozvoj ekologického zemědělství v mikroregionu Jeseníky“. Během roku také oddělení propagace a projektů svazu zahájilo práci na dalších projektech.

Ve stádiu příprav je i smlouva s německým svazem Bioland, s jehož pobočkou Bioland Bayern udržuje svaz PRO-BIO přátelské vztahy již od roku 1993. Tato smlouva by měla posílit vliv na politická rozhodnutí v obou zemích v oblasti EZ, rozšířit obchodní spolupráci, možnost užívání značky Bioland pro členy PRO-BIO, ze smlouvy dále vyplyne zkvalitnění svazové práce a další možnosti pro členy svazu.

Členská základna svazu PRO-BIO:

Na konci roku 2001 měl svaz 482 členů s touto strukturou členské základny:

Ekozemědělci	387
Školy	9
Poradci	26
Prodejny	54
Zpracovatelé	28
Velkoobchodníci	14
Čestní členové	10

Pozn.: někteří členové spadají do více kategorií.

Výměra zemědělské půdy obhospodařované svazem PRO-BIO na konci roku 2001:

Celkem	114.829,34 ha
Z toho orná půda	8.117,36 ha

Jan Štěrba (Deblín) a ministr životního prostředí Miloš Kužvar na biojarmarku v Praze – Barrandově (Foto Jiří Dvořák, archiv PRO-BIO)

TTP	106.558,10 ha
sady	125,92 ha
vinice	8,98 ha
zelenina	18,98 ha

Rok 2001 byl z hlediska svazového života dynamický v duchu zásad ekologického zemědělství.

Ing. Stanislav Daněk, předseda svazu

Poradenství

Poradenská činnost v roce 2001 byla v největší míře zaměřena na problematiku spojenou se zaváděním zákona č. 242/2000, o ekologickém zemědělství a jeho prováděcí vyhlášky č.53/2001 do praxe. Na začátku roku to byla pomoc zemědělcům při vyplňování a podávání žádostí o registraci pro ekologické zemědělství. Tuto registraci museli ze zákona podat všechny subjekty ekologického zemědělství do 28.2.2001. Dále bylo nutné naše členy připravit na kontrolu kontrolní organizací KEZ, o.p.s., která v loňském roce přistupovala ke kontrolám daleko důsledněji a důkladněji. Nedostatky se pro-

formou dotací na základě podpůrných programů stanovených podle § 2 odst.1 zákona č. 252/1997, o zemědělství pro rok 2001), takzvané poradenské kroužky. Z důvodu nižší úhrady nákladů na poradenství ze strany MZe, která činila 47,51 %, byl zájem ze strany zemědělců poměrně nízký. Přesto při regionálních centrech svazu PRO-BIO pracovalo celkem 6 poradenských kroužků (RC Bílé Karpaty, RC Šumava, RC Třebíč, RC Jeseníky, RC Severovýchod a RC Litomyšl), do kterých se zapojilo 86 zemědělských subjektů a uplatnilo 119,5 bodu, což znamená, že byla v rámci kroužků provedena poradenská služba v celkové hodnotě 2.390.000,- Kč. Činnost kroužků byla však omezena v tom, že mohly sdružovat pouze zemědělce ze tří sousedících okresů. Proto byla část našich členů zapojena do kroužků při Agrárních komorách, případně jiných poradenských organizacích, avšak využívala služeb smluvních poradců PRO-BIO. V kroužcích bylo vedle poradenství týkajícího se kontroly a registrace řešeno i poradenství odborné, a to zejména v oblasti pěstování netradičních plodin a chovu masného skotu a ovcí.

Poradenská návštěva u Karla Tichého, Budyně nad Ohří (Foto Jiří Urban, archiv PRO-BIO)

jevovaly zejména v oblasti vedení předepsané evidence. V závěru roku bylo třeba řešit registraci pozemků nově zařazovaných do systému ekologického zemědělství v návaznosti na dotace. Veškerá tato poradenská činnost probíhala na úrovni terénního poradenství v rámci regionálních center a byla prováděna zejména správci regionálních center, kteří byli v dané problematice průběžně proškolení. Tak jako v minulých letech bylo využito ke spolufinancování poradenské činnosti dotačního titulu MZe (Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování finančních podpor

Semináře, výjezdy a profesní setkání

Většina odborných akcí se v tomto roce přesunula do kompetence regionálních center.

- 24. ledna: pracovní schůzka poradců svazu PRO-BIO v Šumperku na téma „Výklad zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství“, Ing. Rozsypal
- 13. února přednáška na ČZU v Praze o ekologickém ovocnářství a školkařství
- 7. března přednáška o ekologickém ovocnářství na semináři ovocnářů v Rané

- 11. března: v Šumperku seminář „Zpracování a odbyt bioproduktů“
- 21. března přednáška poradci svazu PRO-BIO na semináři „Využití tradičních plodin v ekologickém zemědělství a možnosti odbytu“ - tento seminář se uskutečnil ve Výzkumném ústavu rostlinné výroby v Praze.
- 24. března se v Českých Budějovicích konal seminář „Naturgarten-Biozahrada“ s přednáškami našich a rakouských expertů.
- 29. března byl v Zábřehu na Moravě uspořádán půldenní seminář „Zkušenosti z praxe ekologických zemědělců“ o možnostech prodeje biohovězího masa v souvislosti s nemocí BSE v České republice, další příklady byly o agroturistice a zpracování ovoce na šťávy.
- 25. května proběhla v rámci Rady svazu přednáška Ing. Rozsypala, ve které informoval o změnách ve výkladu zákona o EZ a o zkušenostech z probíhajících kontrol.
- 7. až 10. června: přednášky poradce svazu PRO-BIO na školení ekologických ovocnářů ve Švédsku s účastí švédských, dánských a finských ovocnářů a poradců na témata „Ekologické ovocnářství“ a „Ekologické zemědělství v ČR a svaz PRO-BIO“.
- 21. června: účast na semináři na MZe ČR v Praze a připomínky k zákonu o osivu a sadbě.
- 14. prosince: pracovní schůzka poradců na téma „Náležitosti formulářů pro KEZ o.p.s.: Plán pro ekologické zemědělství pro rok 2002 a Hlášení za uplynulý rok“ - Ing. Marek Štěrba a „Zkušenosti z kontrol po aplikaci zákona č. 242/2000 Sb. a vyhlášky č.53/2001 Sb. a možnosti spolupráce mezi KEZ o.p.s. a PRO-BIO v oblasti poradenství“ - Ing. Jan Dvorský.

Publikace

V roce 2001 byla vydána tři čísla Bulletinu ekologického zemědělství:

- Bulletin EZ č. 21: Chov masného skotu, produkce a odbyt biomasa
- Bulletin EZ č. 22: Prodej biopotravin
- Bulletin EZ č. 23: Ekologické pěstování jabloní a tržní produkce biojablek

Dále byla vydána kniha autorů Juršík – Trávníček – Drgáč:

- Chov skotu bez tržní produkce mléka v podmínkách EZ

Bylo rovněž obnoveno vydávání členského zpravodaje svazu PRO-BIO

Projekty

Důležitou částí aktivit svazu PRO-BIO v roce 2001, stejně jako v letech předchozích, bylo řešení neziskových projektů, které byly zaměřeny převážně na vzdělávání, osvětu, marketing a prosazování zájmů ekologického zemědělství. Až do 80 % z celkových nákladů na aktivity těchto projektů bylo hrazeno grantem EU nebo jiného sponzora. Na druhé straně svaz PRO-BIO kromě spolufinancování těchto projektů dotoval z vybraných členských příspěvků částkou 200.000,- Kč grantový program Nadace Partnerství s názvem „Propagace a osvěta v ekologickém zemědělství“, který je určen hlavně pro menší občanská sdružení, regionální skupiny svazu a odbytové organizace ekozemědělců pro posílení propagace a reklamy odbytu biopotravin.

Positivem v oblasti realizace projektů 2001 bylo udržení dobrého jména svazu PRO-BIO v zahraničí, negativem pak nedůvěra našich státních institucí (např. Ministerstvo zemědělství ČR a Ministerstvo průmyslu a obchodu) v občanský sektor zastupující zájmy ekozemědělců a spotřebitelů biopotravin, která se promítla mj. odmítnutím podpory spotřebitelské osvěty týkající se biopotravin (MPO) či neprojednáním žádosti svazu PRO-BIO na podporu občanských sdružení pro rok 2002 Ministerstvem zemědělství ČR.

Přehled realizovaných projektů v roce 2001:

(Rozpočty a výše grantů – viz. přehled hospodaření)

1. Podpora a rozvoj ekologického zemědělství v mikroregionu Jeseníky

(EU Phare č. CZ 9807, MMR)

Cílem projektu bylo podpořit rozvoj EZ v Jeseníkách jako životaschopnou aktivitu

a jako prostředek k diverzifikaci zemědělství a k rozvoji trvale udržitelného života na venkově. Svaz PRO-BIO si v rámci tohoto pilotního projektu EU ověřil, že společné řešení rozvojových úkolů v regionech (např. společná propagace, marketing, lobbying atd.) je daleko efektivnější u zemědělců sdružených ve svazu než u jednotlivců. Důležitá je také využitelnost osnovy a výstupů projektu pro ostatní regiony – multiplikační efekt. Projekt byl zaměřen na vzdělávání, osvětu, propagaci a podporu praktických marketingových bioprogramů (investice: zařízení pro ochutnávky a výstavy, doplnění zařízení jatek, výroby sýrů, pěstování bylin, pekárny, vybavení pro ekoagroturistiku atd.) Mimo jiné efekty projekt přispěl k nárůstu členské základny v mikroregionu (okresy SU, BR a JE) o 18 % (ze 77 na 91 podniků). Příklady dalších výstupů: 3 studie („Studie o vývoji, současném stavu a možnostech rozvoje ekologického zemědělství v mikroregionu Jeseníky“, „Historie zemědělství v Jeseníkách“, „Možnosti produkce osiva a sadby pro EZ“), 3 odborné Bulletin ekologického zemědělství, 10 přednášek pro školy a veřejnost, 15 osvětových akcí s ochutnávkami biopotravin, modernizace a činnost „Poradenského a informačního střediska ekologického zemědělství“ v Šumperku - ICEA, 3 odborné semináře, manuál značky svazu PRO-BIO, manuál člena svazu, regionální bio-značky, články v novinách a časopisech (např. 10 stran v časopise Euro), kolekce fotografií o EZ, výstavní panely o EZ, sady barevných letáků atd. Souhrnná zpráva o projektu, výsledcích studií včetně rozhovorů, fotografií a reportáží vyšla barevně na desíti stranách v časopise „Euro magazin“.

2. SVWO – Podpora struktur svazu PRO-BIO a biodynamického zemědělství:

Pokračování podpory švýcarským spolkem SVWO pro spolupráci Západ – Východ v EZ. V roce 2001 byla podpora zaměřena hlavně na dofinancování desetiprocentní povinné spoluúčasti na projektu Phare + MMR. (Mikroregion Jeseníky - dalších 10 % financovalo RC PRO-BIO Jeseníky). Částku 230.000,- Kč jsme od SVWO obdrželi v prosinci roku 2000, proto není zahrnuta ve finanční výsledovce popisovaného roku.

Spolek SVWO dále podpořil účast švýcarské lektorky Annegret Bohmertové na semináři věnovaném zdravé výživě a vaření, který se konal v srpnu na biodynamickém statku Kout ve Fořtu.

V rámci biodynamických aktivit svaz PRO-BIO podporoval také činnost občanského sdružení Camphill České Kopisty, které je členem svazu. Sdružení usiluje o zřízení camphillu, tzn. domova pro postižené na biodynamické farmě v Českých Kopistech u Litoměřic (www.camphill.cz). Sídlo tohoto sdružení bylo i v roce 2001 v prostorách svazu PRO-BIO v Šumperku. PRO-BIO zajišťovalo pro Camphill mj. koordinační a účetní práce.

V rámci již tradiční spolupráce s SVWO projektu byly využívány a spravovány finanční prostředky svěřené švýcarským spolkem SVWO do svépomocného fondu svazu PRO-BIO.

3. REC Budapest – Pěstování tradičních plodin v EZ, biodiverzita a biosiva

(REC – regionální ekologické centrum pro východní Evropu se sídlem v Maďarsku, za podpory dánské vlády)

Kooperativní grant řešený společně se slovenským svazem Ekotrend. V roce 2001 byla realizována první část. Některé výstupy: exkurze, ochutnávky, další plodinové letáky s recepty, kniha „Česká biokuchařka“.

4. REC Praha – Podpory pro EZ v EU i v ČR

V rámci tohoto národního grantu podpořeného pražskou pobočkou regionálního ekologického centra REC byl ustanoven tým odborníků, vypracována argumentační studie. Tato studie shrnuje legislativní rámec pro podpory EZ v Evropě, uvádí konkrétní příklady v jednotlivých zemích, představuje akční plány rozvoje EZ a nastiňuje možnosti pro ČR. Souhrn studie vyšel v reprezentativní formě v časopise „Euro magazin“.

Členové svazu na exkurzi v podniku německého svazu Bioland: jatka Wölfel, Bayreuth (Foto Renata Osladilová, archiv PRO-BIO)

5. BIO MARKETING 2001

(Ministerstvo životního prostředí Lucemburska – prostřednictvím nadace Hëllef fir d'Natur)

Komplexní grantový program podporující marketingové aktivity svazu PRO-BIO: koordinaci, informační systém, poradenství, propagaci, reklamu, podporu prodeje. V rámci projektu fungovalo v Šumperku poradenské a koordinační místo pro prodej biopotravin, byly podpořeny některé aktivity sekce malo-prodejců, plánovací semináře, tiskové konference, výstavy, jarmarky a dny otevřených dveří, vydávání Bioměsíčníku, vydání Manuálu pro prodej biopotravin, internetové prezentace. Podrobný výčet aktivit viz. části této výroční zprávy – propagace a marketing.

6. EPSAT – poradenství v ekologickém zemědělství (metoda PTT)

(EU program Leonardo da Vinci za koordinace holandského poradenského spolku) Dokončení projektu určeného pro více zemí (EU i kandidáti vstupu). Kromě mezinárodního workshopu konaného ve Starém Městě pod Sněž. byly přeloženy poradenské moduly pro EZ z EU.

7. NABU – Osiva pro ekologické zemědělství (EU – NABU – Německý spolkový svaz ochránců přírody)

NABU SRN považuje za velkou bariéru dalšího rozvoje EZ v Evropě nedostatek certifikovaných biosiv. Proto za podpory EU organizuje po celé Evropě odborné semináře na toto téma. V ČR zorganizoval tento seminář v Brně v květnu 2001 svaz PRO-BIO.

8. BIO AKADEMIE – Lednice 2001

(EU – Taiex a Ministerstvo zemědělství Rakouska)

Realizace myšlenky člena svazu PRO-BIO Dr. Piattioho založit tradici středoevropské letní akademie ekologického zemědělství v Lednici na Moravě (Mendelova zemědělská a lesnická univerzita). První ročník proběhl v červnu 2001 za účasti českého a rakouského ministra zemědělství a zástupců Evropské komise. Svaz PRO-BIO byl garantem odborného programu, zajišťoval biostravu, výstavy, referenty, odborné exkurse, publicitu, moderaci atd. Dalšími spolupřáteli byla ministerstva zemědělství ČR a Rakouska a rakouský svaz Ernte.

9. Možnosti odbytu hovězího masa z ekologického zemědělství v ČR

(Nizozemská nadace Avalon a Ministerstvo zemědělství ČR)

Jednalo se o pomoc nizozemským expertům, koordinaci českých poradců a získání podkladů z českých ekologických farem. Výstupem je studie proveditelnosti zaměřená zejména na dokrm zástavového dobytka v EZ a možnosti odbytu biohovězího (hlavně podle zadání řetězců Ahold). Studii vypra-

covaly nizozemské poradenské firmy kontrahované nadací Avalon.

Poznámka: ve zprávě o hospodaření jsou výnosy a náklady projektů hodnoceny podle zákona o účetnictví. Některé projekty byly podpořeny na základě grantové smlouvy (REC, Phare – Mikroregion Jeseníky a EPSAT), jiné na základě darovací smlouvy – dar na ekologii (Hëllef fir d'Natur a SVWO), ostatní jsme řešili jako subdodávku pro jiné organizace a z účetního hlediska jsou to tržby.

Marketing

Svaz PRO-BIO se v roce 2001 zaměřil v oblasti prodeje biopotravin zejména na podporu odbytu členů svazu. Vzhledem k tomu, že svaz nemá vlastní odbytovou organizaci, tudíž nemůže přímo zajišťovat odbytu na principu výkupu a dalšího prodeje, zaměřil se na praktickou podporu odbytu zejména v těchto oblastech:

Německá ministryně zemědělství Renate Künastová a ředitel asociace IFOAM Bernward Geier u české expozice na mezinárodním veletrhu BioFach; v kroji Josef Abrle, Pavlov (Foto Markéta Doubravská, archiv PRO-BIO)

• Koordinace, poradenství a informační systém:

koordinaci a podporu odbytových programů zajišťoval manažer svazu. Jednalo se zejména o vyhledávání nových zpracovatelů, uzavírání a realizace smluv o spolupráci, poskytování poradenství zpracovatelům i členským podnikům (zemědělcům), poskytování informací zpracovatelům o dostupných surovinách v rámci svazu, využívání a tvorba svazového informačního systému (Lotus Notes, Internet), podpora regionálních odbytových programů (např. regionální odbytová biodružstva členů), poskytování a zprostředkování půjček na odbytu bioprodukce.

Prostřednictvím RC Bílé Karpaty podpořil svaz odbytu biohovězího v tomto regionu, a to jatka Pešek Pavel a zpracovnu Filex – Frýželka Lubomír. Dále podpořil odbytu biohovězího v Jeseníkách, jatka Úsovsko a.s. se sídlem v Klopíně. Pokračovala spolupráce svazu se zpracovatelem mléka Olma Olomouc. Byla navázána spolupráce s Polabskými mlékárnami a.s. Poděbrady a s Jesenickými mlékárnami a.s. Bruntál – oba podniky jsou již členem svazu a mají se svazem uzavřenou smlouvu o spolupráci. Byly navázány kontakty s obchodním řetězcem Delvita (dosud bez smluvního vztahu nebo členství) v oblasti odbytu masa, zeleniny, mléčných a příp. suchých výrobků. Pokračovala spolupráce s řetězcem Carrefour v oblasti odbytu zeleniny a masa. Další aktivitou podpořenou prostřednictvím RC Bílé Karpaty byl odbytu jablečných biomoštů. Velmi aktivní na poli odbytu bioprodukce byla i řada našich členů, např. farma Sklenář, Sasov, která produkuje biovepřové, nebo Ekodružstvo Severozápad, které dodává biohověží do hypermarketů Carre-

four, Hypernova, Delvita, Tesco a Albert. Mezi tradiční opory v odbytu bioprodukce patří i firmy PRO-BIO s.r.o. Staré Město pod Sněžníkem, Country Life Praha a Sluneční brána Čejkovice.

• Prodej biopotravin v síťregistrováných členských maloobchodech:

Sekci prodejců při svazu PRO-BIO vede Ing. Jarmila Chladová z Litomyšle, vznikají další aktivní poradenská místa pro prodej biopotravin v různých místech České republiky, například v Šumperku, Hradci Králové, v Brně a v Praze, která pomáhají novým bioprodáváním a spolupracují s regionálními odbytovými programy produktů ekologických.

Ekozelinař Petr Weidenthaler na tržnici Pod kaštany, Zlín
(Foto archiv PRO-BIO)

kého zemědělství po celé České republice. Zpráva o sekci prodejců biopotravin viz dále.

• Propagace, reklama, podpora prodeje:

Svaz PRO-BIO vyvíjel značné úsilí také na poli propagace a podpory prodeje. O těchto aktivitách přinášíme zprávu v následující kapitole.

Propagace a reklama

V oblasti propagace a reklamy jsme se v roce 2001 zaměřili na vypracování grafického manuálu svazu a člena svazu a na přípravu propagačních materiálů (letáky, postery, panely, tašky, skleničky s potiskem atd.), které z těchto manuálů vycházely. Cílem bylo vytvoření jednotného grafického stylu. Spolupracovali jsme při tom s agenturou Kobra Design, Brno. Směrodatný pro nás byl workshop na téma „Stanovení priorit propagačních a reklamních aktivit“, který jsme spolu s agenturou BioCit uspořádali 16. května na Toulcově dvoře v Praze. Z tohoto workshopu vzešlo rozhodnutí propagovat celostátní známku BIO, a to prostřednictvím konkrétních výrobků členů svazu. Důležité v tomto ohledu bylo zapojení svazu do programu nadace Partnerství na propagaci EZ. Svaz přispěl podstatnou částkou do fondu zřízeného za tímto účelem při nadaci Partnerství a podílel se také na řešení grantového programu.

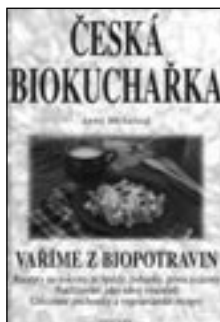
Stěžejní akcí v oblasti propagace byla v tomto roce Evropská letní akademie ekologického zemědělství, která měla nejen mezinárodní účast, ale i dosah. Zúčastnili se jí také český ministr zemědělství Jan Fencel a rakouský ministr zemědělství Wil-

helm Molterer. Na konferenci se svými výrobky prezentovalo hned několik členů, firma PRO-BIO s.r.o. navíc zajišťovala občerstvení.

V závěru roku 2000 vyšla výpravná publikace Česká biozahrada, která v průběhu tohoto roku sloužila jako výtečná propagace svazu a ekologického přístupu k pěstování rostlin vůbec. Před Vánoci 2001 jsme pak spolu s nakladatelstvím Fontána vydali krásnou knihu Česká biokuchařka, sestavenou z ověřených receptů

Ing. Michalové, známé z mnoha ochutnávek biopotravin.

V průběhu roku se svaz PRO-BIO zapojil do celé řady propagačních akcí po celé republice, většinou prostřednictvím svých regionálních center.

Výčet akcí:

- 15. února, Parlament ČR: tisková konference na aktuální téma BSE
- 15. až 18. února, Norimberk: stánek PRO-BIO na největší světové výstavě biopotravin BioFach, který navštívila i německá ministryně Renate Künastová; naši účast podpořila Nadace Heinricha Bölla
- 16. až 18. února: zájezd pro prodejce a další členy svazu s tématem „Zpracovatelské a odbytové možnosti na příkladech v České republice“ s návštěvou BioFachu
- 16. května, Toulcův dvůr, Praha: workshop „Stanovení priorit propagačních a reklamních aktivit svazu PRO-BIO“
- 26. května, Pitín: „Bartákův hrnec“ - slavnostní předání ceny nejlepšímu ekozemědělci roku Ing. Ševčíkovi
- 29. května: přednáška „Vliv zemědělství na krajinu, ekologické zemědělství a svaz PRO-BIO“ na akci ekologické výchovy mládeže, pořádané o.p.s. Koniklec u Jičína
- 21. až 23. června, Lednice: Evropská letní akademie ekologického zemědělství
- 30. srpna až 5. září, České Budějovice: Země živitelka
- 1. září, Bystré: výstava a ochutnávka v rámci evropského festivalu „Kultura evropské vesnice“
- 8. září, Hoslovice: jihočeské biodožínky
- 9. září, Starý Hrozenkov: bělokarpatské biodožínky

- 13. září, Praha, Country Life: tisková konference, pořádala agentura BioCit
- září, Praha, MZe ČR: tisková konference o EZ, pořádala agentura BioCit
- 21. až 22. září, Praha: účast na tradičním biojarmarku na Barrandově, pořádaném Ligou ekologických alternativ
- 21. až 23. září, Praha: účast na výstavě zdravého životního stylu „Harmonie“
- 26. října: účast na schůzce ekologických nevládních organizací, svolané paní Dine, manželkou ředitele radia „Svobodná Evropa“, na Velvyslanectví USA
- 5. až 6. října, Brno: účast na Biojarmarku, pořádaném ekologickým institutem Veronica
- 30. listopadu, Praha: 1. vánoční biojarmark na náměstí Republiky

V průběhu roku svaz PRO-BIO připravil, částečně ve spolupráci s dalšími organizacemi a firmami, řadu propagačních materiálů a nástrojů:

- ❖ Kniha „Česká biokuchařka“ s recepty Ing. Anny Michalové (VÚRV Praha – Ruzyně). Knihu vydalo nakladatelství Fontána Olomouc.
- ❖ Film „Model BIO“ o ekologickém zemědělství v Bílých Karpatech: jde o poutavý popis komplexního modelového řešení údržby chráněné krajiny Bílých Karpat členy svazu PRO-BIO. Tento film, který získal cenu na festivalu „Ekofilm“ v Českém Krumlově, připravila agentura BioCit.
- ❖ Film „Se znamením života“ v rámci cyklu ČT „Směr Evropa před finišem“, ve kterém se představilo několik členů svazu PRO-BIO. Film byl několikrát uveden v České televizi. Pro Ministerstvo zemědělství ho vyrobilo PF studio Praha.
- ❖ Letáky. Byla zhotovena řada letáků propagujících ekozemědělství: Bio či nebyť (7 verzí), svaz PRO-BIO, ekologické zemědělství, špalda, pohanka, mléko, maso, jablka.
- ❖ Postery, panely a regály.
- ❖ Grafický manuál svazu a člena svazu.
- ❖ Papírové tašky a skleničky s logem svazu.

V roce 2001 jsme pořádali přednášky o ekologickém zemědělství a biopotravinách na středních školách (Loštice, Zábřeh, Šumperk, Mohelnice, Jeseník, Bruntál, Město Albrechtice) a na základních školách (Šumperk, Staré Město, Jeseník).

I v tomto roce jsme podporovali Bio – měsíčník pro trvale udržitelný život, jehož zaslání svaz hradil pro všechny své členy, provozovali jsme internetové stránky s odkazy

na členské podniky svazu (www.pro-bio.cz), publikovali v tisku, vystupovali v televizi a rozhlasu, poskytovali informační servis spotřebitelům i novinářské veřejnosti.

Činnost regionálních center

Zpráva o činnosti regionálních center je zpracována na základě podkladů dodaných jednotlivými správci center a nemusí ve všech případech vyjadřovat stanovisko vedení svazu.

Regionální centrum Jižní Čechy podklady pro zpracování zprávy o činnosti nedodalo; v tomto regionálním centru nebyla v roce 2001 vykazována prakticky žádná činnost.

1. RC BÍLÉ KARPATY, Starý Hrozenkov

Správce: Ing. Milan Drgáč

Správní rada: Ing. Jaroslav Šašinka, Ing. Josef Haničinec, František Březík, Ing. Pavel Šeliga, Ladislav Karásek, Ing. Pavel Hromek, Jiří Mikšík, Josef Ondruch, Zdeněk Škarpich, Josef Krajcar

- Oficiální založení PRO-BIO RC Bílé Karpaty – 16. 3. 2001 (ustavující schůze ve Zlíně); k 1. 11. mělo RC Bílé Karpaty 54 členů

Hlavní činnost centra spočívala v poradenství. Účinností zákona č.242 a vyhlášky č.53 bylo nutno sladit legislativu a činnost ekologických zemědělců. Výsledkem je registrace zemědělců a certifikace bioproduktů a biopotravin.

Dalším stěžejním úkolem je zpracování a odbyt bioproduktů a biopotravin (ekologického hovězího masa a mléka). Za naší pomoci byly certifikovány jatky (Jatky Pavel Pešek, Rokytnice) a zpracovna (FILEX Uherský Brod). Zkušebně byli poraženi a distribuováni 4 býci z ekologických chovů. Maso bylo vakuově zabaleno a prodáváno převážně v regionálních prodejnách.

Značné úsilí vyvíjí centrum také v oblasti produkce a zpracování mléka. Pro zpracování se připravuje mlékárna v Bojkovicích (Odbytové družstvo Bílé Karpaty), předpokládané množství pro rok 2002 je 10.000 l ekologického mléka denně.

Další aktivity jsou směřovány k propagaci a osvětě ekologického zemědělství s cílem stabilizovat a zdokonalovat stávající ekologické podniky, získat co nejvíce konzumentů biopotravin a nových zemědělců v oblasti Bílých Karpat a okolí.

Schůzky výboru regionálního centra:

- 1) 12.4.- ve St. Hrozenkově (UH)
- 2) 10.5. - v Mikulůvce (VS)
- 3) 14.6.- v Rusavě (KM)
- 4) 9.8. - v Javorníku (HO)
- 5) 13.12. - v Záhorovicích (UH)

Semináře

- 14. 2. – ve Starém Hrozenkově: Poradenská schůzka a školení k nové registraci ekologických zemědělců + informace o svazu PRO -BIO
- 24. - 25. 10. – ve Starém Hrozenkově: „Principy a legislativa ekologického zemědělství“ (Spolupřadatelé: Spolek poradců a kontrolorů v EZ ČR, MZE ČR).
- 21. 11. Hradišti: „Ochrana rostlin v ekologickém zemědělství“ – v rámci festivalu filmů o ŽP - TSTTT v Uherském Hradišti. (Spolupřadatelé: Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanec, Referát ŽP OkÚ Uh. Hradiště.)

Granty a dotace

- Poradenské kroužky
Poradce – ing. Milan Drgáč, zapojeno 19 ekologických zemědělců (z okresů ZL,UH,HO); celková částka 520.000 Kč (včetně spolufinancování 52,49 %).
- Propagace ekologického zemědělství - Grant Nadace Partnerství Brno
Celkový projekt 116.000. Z toho 30 % spolufinancování. K 13. prosinci 2001 vyčerpáno 78.713,20 Kč (výroba propagačních materiálů zahradnictví Luční údolí, etikety na biopotravinu, vysílání o ekologickém zemědělství v AZ rádiu Zlín, výroba prezentačních panelů dvou farem, zakoupení stánku a vybavení stánku pro prezentace ekologických zemědělců).

Další akce v regionu pořádané RC

- 26. 5. – v Pitíně a Hostětíně: Slavnostní předání Bartákova hrnce nejlepšímu ekologickému zemědělci roku 2000 (Ing. Z. Ševčíkovi z Pitína) + Jarní biojarmark v Hostětíně. Ve spolupráci s o.s. Tradice Bílých Karpat.
- 26. 6. – přednáška o EZ na SOU zemědělském v Uh. Brodě (M. Drgáč)
- 15. 8 – hodinové živé vysílání o ekologickém zemědělství v AZ rádiu Zlín (+ upoutávky na pořad). Účast Ing. Milan Drgáč, P. Huspenina.
- 9. 9. – Dožínky ve St. Hrozenkově s prezentací ekologických zemědělců. Ve spolupráci s IS Kopanice, Obcí Starý Hrozenkov, ekologickými zemědělci z regionu.
- 26. 10. – schůzka pro sadaře z BK (v Hostětíně) – seznámení sadařů s možnostmi a podmínkami ekologického hospodaření v sadech (ve spolupráci s TBK)
- 13. 12. – v Záhorovicích: schůzka výboru RC spojená s besedou s pra-

Biopéčivo firmy K+K Blansko (Foto Radomil Hradil, archiv PRO-BIO)

Bélókarpatské ekologické sady se využívají i pro pasení skotu (Foto Marek Sáblik, archiv PRO-BIO)

2. RC SEVEROZÁPAD, Dalovice,

Správce: Ing. Zdeněk Perlinger, tel.: 017-32 26 354

Správní rada: Ing. Petr Zacharda, Ing. Jan Crha

RC pracuje v regionech s vysokým zastoupením ekologicky obhospodařované plochy. Jedná se o vysoké procento ploch s trvalými travními porosty, i když v oblasti

ústavu zemědělské ekonomiky v Brně a jejich zahraničními hosty (agro-environmentální politika)

- Řešení odbytu hovězího masa z ekologického chovu – příprava jatek a zpracovny masa pro certifikaci (Jatky Pavel Pešek Rokytnice, Filex Uherský Brod), vyhledávání a koordinace odbytu. Zahájení prodeje vakuově baleného masa v září 2001 na dožínkách. V roce 2001 první porážky - celkem 4 ks.

Sasští ekozemědělci na exkurzi u českých kolegů z PRO-BIO, statek Údrč Emila Stašáka (Foto Zdeněk Perlinger, archiv PRO-BIO)

dilo, že v normálním roce jim vyhovují dvě schůzky, schůzky dělíme pro značnou rozlehlost regionu na schůzku Západu (Dalovice) a schůzku Severu (Babiny) přičemž zbytek akcí je pořádán dohromady; v tomto roce se uskutečnilo 105 osobních schůzek s jednotlivými farmáři a další telefonické konzultace.

• **Zahraněční návštěvy** – značný zájem ze strany bavorských a saských ekologických farmářů ze svazů Gaa a Bioland narazil na zákaz přijímat

zahraněční návštěvy na českých farmách (SLAK), který byl odvolán v době, kdy již Němci nebyli schopni své exkurze uspořádat.

• **Exkurze členů RC** - naši farmáři absolvovali návštěvu Biofachu (cca 20 lidí), tematickou exkurzi „Chov koz a produkce biosýrů“ v Sasku (cca 15 lidí) a návštěvu odborné zemědělské školy v Regensburgu s ekologickými dny u firmy Horsch (cca 10 lidí). Všechny ostatní naplánované akce (ekoagroturistika v Sasku a Bavorsku, Staré ekofarmy Bavorska, Chov prasat Sasov) byly přesunuty na rok 2002.

• **Program Kroužky** – byl neúspěšný – tento dotační titul jsme nezískali, problémy byly s předkládáním dvou projektů na jedno IČO, pro letošek vyřešeno spojením aktivit s Agrární komorou Ústí nad Labem, která za Sever náš projekt předloží a přikryje svým IČO.

• **Marketing bioprodukce** – Ekodružstvo Severozápad rozšiřuje činnost, byla zlepšena kvalita produktů (balení v ochranné atmosféře), zajištěn smluvní výkrm skotu v kvalitě bio na Západě (farma Škarda). Koncentrovaly se posklizňové úpravy a skladování zrnin, které jsou produkovány v regionu, což pomáhá a zjednodušuje odbyt obchodním organizacím. Do oblasti se díky RC dostala biozeleňina – zvětšila se propagace ekologického zemědělství rozšířením sortimentu. Nedostatek brambor potvrdil zvýšený zájem odběratelů o tuto komoditu.

• **Agrochemické zkoušení půd** – pokračovalo se v přednostních odběrech ekologicky hospodařících farem – odebrány vzorky z farem bývalého Severočeského kraje.

• **Mezinárodní spolupráce** – prohlubuje se spolupráce se Saským svazem Gaa a v letošním roce byla poprvé navázána konkrétní příhraniční spolupráce s regionálním sdružením bavorského Biolandu.

3. RC SEVEROVÝCHOD, Hořice v Podkrkonoší

Správce: Ing. Bedřich Plíšek

Správní rada: Vladimír Jemelík, Květoslav Lemberk a Ing. Bedřich Plíšek

Zaregistrovaní členů bylo úspěšné, jen dva členové se zatím nestihli zaregistrovat na MZe, výsledek kontrol byl relativně dobrý až na určitá nedorozumění s KEZ. Tento výsledek svědčí o dobře zvládnuté přípravě členů. Členové RC byli aktivní v propagaci EZ na veřejnosti.

Nedostatkem byla vzájemná komunikace s centrem svazu v Šumperku a špatný dojem z nezaslouženě špatného a zveřejněného hodnocení činnosti RC za rok 2000 s následnou negativní motivací pro další činnost, špatný dojem z organizování činnosti a podpory činnosti RC ze strany centra včetně podpory finanční.

Priority roku 2001

Připravit členy RC na úspěšné zaregistrování a na absolvování kontrol KEZ, poradenství v rámci kroužku i mimo kroužek, propagace EZ.

Akce RC v roce 2001

Regionální schůzky se uskutečnily 10. 1. a 19. 3. Na první schůzce v Hořicích bylo hlavním bodem vysvětlení otázek kolem registrace a příslušných formulářů, dalších otázek týkajících se zákona o EZ a prováděcí vyhlášky, dotací na EZ. Hlavním tématem druhé schůzky byl poradenský kroužek. Jiné společné akce členů se v roce 2001 neuskutečnily. Někteří členové vyvíjeli propagační činnost: účast na biojarmarku v Praze nebo/a v Brně (Tůmovi, Šourkovi, Plíšek), křtění hříbat na farmě Hucul (Ing. Karbusický).

Správce RC se zúčastnil návštěvy polských ekologických zemědělců a kontrolorů EZ na farmě rodiny Šourkových; seznámil účastníky s EZ v ČR a svazem PRO-BIO

Správce RC zorganizoval a doprovázel exkurzi 4 dánských ekologických ovocnářů a poradců ve šlechtitelské stanici Střížovice, na ovocnářské farmě rodiny Mazánkovy a ve vlastním sadu.

Poradenský kroužek:

Do projektu kroužku se zapojili původně 4 podniky. Projekt byl ministerstvem zamítnut pro formální nedostatky. Poradenství se však i přes zamítnutí projektu uskutečňovalo. Výjmu ministerstvo své zamítnutí přehodnotilo a nabídlo možnost realizace projektu. V kroužku zůstaly 3 podniky: Farma Hucul Ing. Karbusického, Farma Rubín Ing. Kučery, Statek Podlesí rod. Jemelíkových.

4. RC JESENÍKY, Šumperk

Správce: František Winter

působí řada farem, které hospodaří řádově na desítkách až stovkách hektarů certifikované orné půdy. V regionu funguje založené odbytové družstvo na odbyt našeho hlavního produktu – hovězího masa. Prodej bioprodukce se realizuje u zrnin pomocí obchodních organizací, maso se prodává přes odbytové družstvo nebo přes překupníky, zbytek (drůbež, vejce, skopové maso, sýry atd.) je prodáván ze dvora.

RC zajistilo posklizňovou linku a skladování bioprodukce u soukromé firmy zabývající se touto činností komerčně, stejně tak fungující posklizňová linka při Školním hospodářství SZeŠ Dalovice. Při RC jsme také vytvořili kroužek spotřebitelů.

V současnosti využívá služeb RC celkem 86 farem (cca 50 000 ha), a to i podniky z RC Severovýchod a RC Šumava. Každá farma využije poradenských služeb asi 2x – 3x ročně, a to jak návštěvou RC, tak návštěvou poradce na farmě, nebo telefonickým dotazem.

Priority roku 2001

• **Schůzky a individuální návštěvy farem** – funguje bez problému, průzkumovým listkem zasláným farmářům se potvr-

Ekozemědělci z PRO-BIO na exkurzi u kolegů v Sasku, výroba kozího sýra (Foto Zdeněk Perlinger, archiv PRO-BIO)

*Ekologický chov koz na farmě Libora Buchty, Modlín
(Foto Zdeněk Perlinger, archiv PRO-BIO)*

Správní rada: Ing. Petr Trávníček, Ing. Stanislav Daněk, Ing. Martin Hutař, Jan Hořák, Jaroslav Kováč, Ing. Pavel Žák a Dr. František Zbytek

Regionální centrum Jeseníky pracovalo v roce 2001 do 21. 3. pod vedením ing. Petra Trávníčka bez právní subjektivity. Dne 21.3.2001 byla svolána členská schůze a bylo rozhodnuto, že RC se stane samostatným právním subjektem, zažádá o IČO; bylo zvoleno nové vedení RC. Správcem zvolila členská schůze pana Františka Wintera a členy správní rady se stali pánové Petr Trávníček, Stanislav Daněk, Martin Hutař a Jan Hořák. V tomto složení začala rada pracovat a na své první schůzce si vytýčila hlavní úkoly.

Priority roku 2001

Mezi priority RC byly zahrnuty tyto hlavní cíle:

- maximální informovanost členské základny, buď pomocí zpravodaje, nebo Bio-měsíčníku;
- pomoc zemědělcům při využívání či zpracovávání programů Phare nebo Sapard;
- zajistit zemědělcům poradenskou činnost v oblasti ekologického zemědělství v návaznosti na vyhlášku 242/2000 Sb.;
- zajistit poradenskou činnost v návaznosti na podpůrný program Kroužky – zpracování projektů atd.;
- začít pracovat na vytvoření odbytového družstva.

Správní rada RC byla v měsíci říjnu doplněna o další tři členy, a to z okresu Bruntál o pana Jaroslava Kováče a z okresu Jeseník o pány Pavla Žáka a Františka Zbyteka. Tímto jsme dosáhli zastoupení rady ve všech okresech v působnosti RC Jeseníky. Rada rozhodla o tom, že účetnictví RC povede pan ing. Miroslav Buchta.

Seznam akcí RC Jeseníky

- 6. 2. pracovní schůzka RC - Hynčice nad Moravou
- 9. 2. pracovní schůzka RC - Šumperk
- 12. 2. pracovní schůzka RC - Bruntál
- 13. 2. prac. schůzka RC - Lipová Lázně
- 21. 3. členská schůze RC Jeseníky zjišťování možnosti certifikace jatek (Sedum Dvorů, Malá Morava, ZD Úsovsko - Klopina)
- vytvoření propagačních materiálů - samolepek pro členy RC Jeseníky
- řešení projektu Nadace Partnerství - ZD Jeseník a Agropodnik Dvorce a.s.
- 2. 10. exkurze a školení pro SOŠ Šumperk obor agropodnikání v rámci projektu Nadace Partnerství
- 12. 10. školení pro začínající a ekologické zemědělce Penzion Zámeček
- 17. 12.: členská schůze k založení odbytového družstva
- 19. 12.: školení k legislativě EZ - Šumperk
- 20. 12.: školení k legislativě EZ - Mlýn u Kročilů (Bruntál)

21. 12.: školení k legislativě EZ - Bobrovník (Jeseník)

Poradenský program KROUŽKY:

V RC Jeseníky se do poradenského programu Kroužky přihlásilo celkem 36 klientů s celkovým počtem 58 bodů. Z tohoto počtu bylo 13 právnických a 23 fyzických osob.

Z tohoto celkového počtu bylo nakonec realizováno 35 klientů s 55,5 body, což představovalo dotaci z MZe ve výši 527.361,- Kč.

5. RC MORAVSKÁ BRÁNA, Příbor

Správce: Ing. Jan Látal, od 12. 7. Ing. Alena Malíková

RC se po Ing. Látalovi ujala Ing. Malíková. Prioritou bylo po období určité stagnace oživit práci RC, dát do pořádku účetnictví a ve druhé polovině roku pak šířit myšlenku EZ v oblasti RC.

Výčet akcí

- 19. 10.: setkání se zemědělci okresu Nový Jičín
- 23. 11.: návštěva ekologicky hospodařících farmářů v Jeseníkách
- Účast na zpracování agro-environmentálního programu pro CHKO Poodří – pro sazování ekologického zemědělství jako nejpřirozenější formy hospodaření ve velkoplošném chráněném území

Na rok 2002 se předpokládá sestavení nové správní rady RC, návštěva všech členských podniků v regionu, podání a případně řešení grantu na propagaci EZ v regionu, uspořádání semináře pro zemědělce v regionu atd.

6. RC ŠUMAVA, Zdíkov – Branišov 9, 384 73 Stachy

Účastníci lednické Bioakademie na exkurzi u Štěrbů, Deblín (Foto Renata Osladilová, archiv PRO-BIO)

Správce: Ing. Vladimír Krtouš, tel.: 0602-83 09 90

Správní rada: Ing. František Scheinost, Ing. Pavel Vokál, Ing. Milan Skolek

Uplynulý rok 2001 se nesl ve znamení změny legislativních norem a předpisů v EZ. Problémy a nejasnosti s tím spojené se za pomoci poradců RC podařilo převážně většině zemědělců úspěšně vyřešit. S novými právními předpisy souvisí i provádění kontrol KEZ a s tím spojená administrativa. I v této oblasti nebylo úplně jasno, objevily se i polemické názory. Asi 1/3 zemědělců se zapojila do programu „Kroužky“ a využila služeb akreditovaných poradců. Šumavští zemědělci vytvořili Zemědělskou sekci při Regionálním sdružení obcí Šumava, čímž získali adekvátní zastoupení v tomto orgánu a mohou lépe prosazovat vlastní zájmy i přání obnovy a rozvoje venkova. S tím úzce souvisí i otázky možného využití předstupních fondů EU, zejména SAPARD. V průběhu roku byla dopracována rozvojová studie AGRO-EUROREGION ŠUMAVA, která si klade za cíl umožnit využití fondu SAPARD v šumavském regionu na konkrétní projekty zemědělců.

Zemědělci sdružení v RC PRO-BIO Šumava se dohodli a stali se kolektivním členem již zmíněné Zemědělské sekce při Regionálním sdružení obcí Šumava. V průběhu roku byla zahájena činnost informačního ekologického centra pro zemědělce na Stachách. Proběhl ekologický vzdělávací kurz pro zemědělce a byla uspořádána odborná exkurze po biofarmách v Rakousku a SRN. Byl vydán propagační leták „Ekologické zemědělství na Šumavě“ v české a německé verzi.

Priority roku 2001

Plán činnosti RC PRO-BIO Šumava ze dne 2.1. 2001 byl ve všech 11 bodech splněn. Největší důraz byl přitom kladen na pomoc členům RC při podávání žádostí o registraci dle zákona č. 242/2000 Sb., o EZ a zajištění poradenské činnosti v odborných otázkách, v propagaci, vzdělávání a v koncepčních záležitostech. Velká pozornost byla věnována zpracování rozvojové studie „AGRO-EUROREGION ŠUMAVA“. Zatím malá spokojenost je s realizací a finalizací produktů v kvalitě bio.

Výčet akcí, řešení projekty:

16. 2. Vimperk, 18.2. 2001 Velhartice – školení k zákonu, prováděcí vyhlášce

10. 5. Haidmühle – přeshraniční spolupráce (projekty Interreg)

3. 8. Stachy – setkání členů RC PRO-BIO Šumava

8. 9. Hoslovice - Biodožínky

10. – 13. 9. Žďár nad Sázavou – účast na školení poradců (2 poradci)

3. – 5. 10. Vimperk – Ekologický vzdělávací kurz pro zemědělce

16. 10. – exkurze německých biozemědělců z okresů Regensburg a Freyung-Grafenau na Šumavě

24. 10. – exkurze členů RC PRO-BIO Šumava na ekofarmy v Rakousku a SRN

Poradenský kroužek:

Vzhledem k tomu, že trvale dochází ke snižování státního podílu dotací na poradenství a to již pod 50 %, poklesl zájem zemědělců o tuto službu. Z tohoto důvodu byla poradenská činnost se státní dotací využita pouze 16 zemědělskými subjekty, začleněnými v poradenském kroužku PRO-BIO Šumava, ačkoliv v RC PRO-BIO Šumava je registrováno celkem 46 ekologických zemědělců.

7. RC POLABÍ, Kostelec nad Černými lesy

Správce: Ing. Josef Škeřík, CSc.

Správní rada: Libor Mičák, Karel Tachečí, Jaroslav Groman

Region Polabí je poměrně rozsáhlý a nejednotný co se týká přírodních podmínek. Přesto jeho větší část leží v intenzivní oblasti zemědělství. Proto zde není mnoho ekologických zemědělců. Co se týká členské základny, je zde velká část členů – nezemědělců - prodejny, čestní členové, ministerstvo, nadace atd.

Priority roku 2001

Hlavní prioritou se stalo zapojení zemědělců do nového systému hospodaření dle zákona 240 a vyhlášky – registrace. Dále příprava na kontrolu EZ.

Mezi další priority patřilo pořádání polního dne na ekologické pokusné stanici ČZU v Uhřetěvsi a pořádání seminářů s různou tematikou EZ.

Výčet akcí

16. 2. seminář k zákonu o EZ a registraci ekozemědělců

13. 3. seminář k zákonu o EZ a registraci ekozemědělců

3. 7. polní den k tématu odrůdy pro EZ

17. 10. seminář k odbytu bioproduktů

24. 10. seminář k zákonu o EZ a ke kontrole

27. 10. seminář k pěstování zeleniny a kontrole EZ

31. 10. seminář k osevním postupům a výživě rostlin v EZ

7. 11. seminář k regulaci plevelů

9. 11. seminář k odbytu masa a regulaci plevelů

Dále byly prováděny konzultace na farmách i po telefonu

8. RC LITOMYŠL

Správce: Ing. František Chlad

Správní rada: Ing. František Chlad, Ing. Jarmila Chladová, Ing. Jiří Hejl, Ing. Miroslav Vraný, Josef Janský

Rok 2001 je prvním rokem činnosti regionálního centra Litomyšl, což sebou přináší nutnost vnesení systému do činnosti centra, nezbytné organizační záležitosti, navázání kontaktu se členy regionu, finanční rozvahu na činnost. Za pozitivum RC Litomyšl považuje, že již v prvním roce své existence uvedlo v činnost všechny předpokládané aktivity potřebné k dobrému a účelnému chodu regionálního centra (schůzky, Kroužky, poradenství, 2 malé projekty podpořené grantem, seminář, osvětu a propagaci EZ a biopotravin). Rok činnosti je krátké období a tak se potýkáme s problémy vyšší spoluúčasti členů regionu z řad farmářů. Postupně získáváme důvěru a farmy se začínají na RC obracet s podněty na společné řešení, rady, získání informací. Rozšíření činnosti a služeb centra je do značné míry limitováno finančními možnostmi. Těžkostí hodné řešení i z pozice svazu je zlepšení postavení malých rodinných farem, pružnost a možnost finančních půjček, zvýšené zastoupení orné půdy, rozšiřování podílu žádaných netradičních plodin, zpracování produktů i z malých ekofarem.

Výčet akcí

22. 4. den Země v Litomyšli s představením RC veřejnosti, byla zajištěna ochutnávka biopotravin a stánkový prodej bioproduktů z ekologických farem.

1. 9. výstava biopotravin s informacemi o činnosti svazu PRO-BIO a s aktivní účastí stánkového prodeje s bioprodukty z farmy manželů Tůmových z Dědova v Bystrém na významné mezinárodní akci Cultural Village of Europa.

21. – 23. 9. pomoc při zajištění prezentace svazu PRO-BIO na Harmonii v Praze.

3. 10. na žádost hotelové školy z Hronova jsme uspořádali výstavu biopotravin v hotelu Arnika ve Špindlerově Mlýně na II. Festivalu hotelových škol.

30. 10. - 1. 11. se konal dvoudenní odborný seminář v Deštném v Orlických horách v horské chatě Domov v sídle ekologické farmy pana Povolného.

- Za RC Litomyšl byly podány 4 žádosti o grant na nadaci Partnerství, z toho 2 žádosti byly podpořeny

- Pracovní schůzky regionu se uskutečnily v únoru v Ústí nad Orlicí a v srpnu v Litomyšli

- RC Litomyšl se zapojilo do projektu poradenských kroužků pro rok 2001 ve třech okresech SY, RK, UO.
- Konzultace jsou prováděny pro členy svazu dle potřeb průběžně (mobil, pevná linka, fax, e-mail), popř. osobní návštěvou farmy po předchozí dohodě. Během roku byl správce RC v osobním kontaktu téměř se všemi členy regionu. Nejčastější dotazy se týkaly problematiky zúřadování podkladů pro KEZ.

Poradenské kroužky

Z celkového počtu 32 členů RC Litomyšl (23 farem, 9 prodejny, výrobci) se přihlásilo 13 farem s počtem uznaných bodů dle rozhodnutí MZe 16. Podporu v rámci poradenského kroužku nakonec čerpalo 8 členů se skutečně čerpanými 9 body. Při hodnotě bodu 20000,- Kč a uznaných normativních nákladech 180.000,- Kč činila dotace 85.518 Kč.

9. RC Třebíč

Správce: Ing. Květuše Hejátková

Správní rada: Milan Novák, Antonín Balcar

Rok 2001 byl pro regionální centrum ve znamení pomoci rozšířit systém ekologického zemědělství na území své působnosti – okresy Břeclav, Vyškov, Znojmo, Brno – město, Brno - venkov, Třebíč, Žďár nad Sázavou, Pelhřimov, Havlíčkův Brod, Jihlava. Je to území rozsáhlé a lišící se i přírodními podmínkami, a tím i způsobem zemědělského obdělávání půdy a výrobní struktury podniků. Bylo obtížné řešit soustředěně potřeby jednotlivých podniků. To vedlo k myšlence rozdělit toto centrum na dvě menší, která by měla šanci řešit konkrétní problémy podniků intenzivněji. Od 1.1.2002 pracují dvě samostatná regionální centra v Brně a v Humpolci. Obě mají zázemí pro kvalitní služby pro ekologické podnikatele. Humpolec spojením s aktivitami střední zemědělské školy může mimořádně kvalitně zvýšit svoji poradenskou a vzdělávací činnost, která je v oblasti vysočiny velmi potřebná.

Priority roku 2001

Prioritou byly vzdělávací a poradenské akce:

22. 2. regionální schůzka – řešení problému s registrací podniků podle zákona 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství

23. 4. den Země města Třebíč – prezentace činnosti RC a projektu Biozahrada

1. 6. seminář na téma „Půdní úrodnost v ekologickém systému“

29. 10. v Humpolci a **30. 10.** v Brně: kurz ekologických podnikatelů

Svépomocný fond svazu PRO-BIO

Také v roce 2001 fungoval při svazu PRO-BIO svépomocný fond, z něhož byly poskytnuty půjčky těmto členským podnikům:

Tradice Bílých Karpat	50.000,- Kč
Žák František	100.000,- Kč
Zemspol s.r.o.	400.000,- Kč
Ing. Weidenthaler Petr	100.000,- Kč
Ing. Hejl Jiří	100.000,- Kč
Hlaváč Jan	100.000,- Kč

Dále byl z fondu poskytnut příspěvek nejlepšímu ekozemědělci předešlého roku Ing. Ševčíkovi ve výši 15.000,- Kč na zajištění propagační akce „Den otevřených dveří“ a byl učiněn vklad do fondu propagace EZ spravovaného nadací Partnerství ve výši 200.000,- Kč.

Práce svazových sekcí

Sekce prodejců biopotravin, specializované prodejny - maloobchod

Rok 2001 přinesl několik změn v členské základně sekce prodejců. Pět prodejen ukončilo svou činnost a zároveň se přihlašují a byli přijati noví zájemci o členství v sekci svazu PRO-BIO.

Rok byl naplněn zaběhnutou činností:

V únoru výjezd na BioFach v Norimberku, spojený s prohlídkou českých ekologických farem.

V březnu se uskutečnilo v Šumperku 6. celostátní setkání prodejců biopotravin.

Byl naplněn grantový program podpořený Nadací Partnerství, zaměřený na označení registrovaných prodejních míst s biopotravinami tabulemi a vybavení prodejních míst propagačními materiály.

Spoluúčast na propagačních akcích svazu PRO-BIO, probíhaly drobnější propagační činnosti na úrovni regionů.

Pro rok 2002 je připravována úprava rozvoje a činnosti sekce prodejců biopotravin, jejíž úspěšné naplnění závisí na aktivní spoluúčasti členů sekce prodejců biopotravin.

Kontaktní osoba: Ing. Jarmila Chladová, e-mail: j.chaldova@worldonline.cz

Zelinářská sekce: Účast na propagačních a prodejních akcích, pravidelná rubrika Jiřího Pospíšilíka v Bioměsíčníku.

Biodynamická sekce

Sekce podpořila konání preparátového setkání na Farmě Kout ve Fořtu. V srpnu uspořádala na stejné farmě seminář o zdravé výživě spojený s kurzem vaření; lektorkou byla paní Annegret Bohmertová ze Švýcarska. V dubnu sekce zorganizovala v Praze a v Brně semináře o práci na zahradě podle kosmických rytmů, lektory byly Maria Thunová a Matthias K. Thun z Německa. Sekce dále organizačně podporovala vznikající camphill v Českých Kopistech.

V průběhu roku byly distribuovány Výsevny dny 2001, v závěru rok byly vydány Výsevny dny 2002 v nové úpravě. Ve spolupráci s nakladatelstvím Fabula Hranice vydala sekce knihu „Zahrada podle kosmických rytmů“ od Marie Thunové a „Rozhodnutí“ od Herberta Witzenmanna.

Kontaktní osoba: Ing. Radomil Hradil, e-mail: radomil.hradil@pro-bio.cz

Biohovězí od členů svazu (Ekodružstvo Severozápad) se pravidelně objevuje na pultech hypermarketů (Foto Renata Osladilová, archiv PRO-BIO)

Partnerské organizace v roce 2001

V tomto roce jsme spolupracovali s řadou našich zahraničních organizací a institucí, kterým děkujeme za úspěšnou spolupráci:

1. domácí

- Ministerstvo zemědělství ČR
- KEZ, o.p.s., Brno a Chrudim
- EPOS, Spolek poradců a kontrolorů EZ v ČR
- Mendelova lesnická a zemědělská univerzita, Brno
- Česká zemědělská univerzita, Praha
- Jihočeská Univerzita, ZF, Čes. Budějovice
- Ekologický institut Veronica, Brno
- hnutí Duha Brno a Olomouc
- Liga ekologických alternativ, Praha

Zpráva o hospodaření svazu za rok 2001

- Správa CHKO Poodří
 - Nadace Partnerství, Brno
 - agentura BioCit, Praha
 - agentura Kobra Design, Brno
- a další

2. zahraniční

- švýcarský spolek SVVO, Malans
 - lucemburská nadace Hellef fir d 'Natur
 - Nadace Heinricha Bölla HBS, Berlín a Praha
 - německý svaz ekozemědělců Bioland, Augsburg
 - německý svaz ekozemědělců Gäa, Drážďany
 - slovenský svaz ekozemědělců Ekotrend, Myjava
 - rakouský svaz ekozemědělců Ernte
 - rakouský spolek EUPRI, Geras
 - německá agentura Equalita, Kolín n. Rýnem
 - světová asociace ekologického zemědělství IFOAM
- a další

	[Kč]		[Kč]
Náklady	7.779.999,-	Kancelářské potřeby	16.252,-
* na činnost svazu	5.440.071,-	Ostatní spotřeba materiálu	376.814,-
Mzdové náklady	604.845,-	Nájemné a služby spojené s nájemným	36.050,-
Sociální, zdravotní a úrazové pojištění	190.830,-	Poštovné a výkony spojů	40.690,-
Odměny a cestovné členů statutárních orgánů	327.290,-	Poradenské a jiné odborné služby	622.505,-
Náklady na civilní službu	34.741,-	Školení, semináře a exkurze	68.707,-
Nákup stravenek pro zaměstnance	13.040,-	Propagace EZ	614.778,-
Cestovné zaměstnanců	46.206,-	Ostatní nakupované služby	63.791,-
Kancelářské potřeby	59.689,-	Výnosy	9.634.925,-
Ostatní spotřeba materiálu	196.459,-	Členské příspěvky	3.345.265,-
Opravy a udržování	10.554,-	Tržby za vlastní výkony a činnost	1.072.330,-
Náklady na reprezentaci	33.860,-	Změna stavu zásob výrobků	380.345,-
Nájemné a služby spojené s nájemným	23.532,-	Úroky z běžného účtu	6.473,-
Poštovné a výkony spojů	286.828,-	Kurzové zisky	22.410,-
Poradenské a jiné odborné služby	1.200.782,-	Ostatní výnosy	64.842,-
Školení, semináře a exkurze	184.282,-	Dary na ekologii - převod majetku ze starého svazu	1.860.620,-
Propagace EZ	250.690,-	Dary na ekologii - Nadace "Hellef fir d 'Natur"	680.975,-
Režie účtované regionálními centry	473.016,-	Mimořádné provozní výnosy	60.663,-
Ostatní nakupované služby	330.392,-	REC - příprava kooperativního grantu	9.538,-
Členské příspěvky organizacím	11.038,-	REC - kooperativní grant	106.707,-
Příspěvek do progr. propagace		REC - národní grant	207.303,-
EZ Nadace Partnerství	200.000,-	Projekt Mikroregion Jeseníky	1.733.214,-
Silniční daň	225,-	Projekt EPSAT	84.240,-
Odpisy dlouhodobého majetku	478.887,-	Finanční majetek k 31.12.2001	
Kurzové ztráty	51.871,-	Pokladna	46.344,-
Bankovní poplatky	19.086,-	Běžné účty v Kč	892.924,-
Ostatní finanční náklady	6.730,-	Stav svépomocného fondu	
Penále	356,-	k 31.12.2001	1.880.732,-
Mimořádné provozní náklady	404.841,-	Svépomocný fond	35.597,-
* na realizaci poskytnutých grantů a dotací	2.339.928,-	pohledávky	1.059.158,-
Mzdové náklady	383.348,-	Valíčková - zbývá splatit	377.096,-
Sociální a zdravotní pojištění	109.007,-	Hrabina - zbývá splatit	408.881,-
Cestovné	7.987,-		

Orgány svazu v roce 2001

Správní rada svazu:

1. **Ing. Stanislav Daněk**, SHR - předseda
2. **Ing. Zdeněk Perlinger**, PRO-BIO RC Severozápadní Čechy - místopředseda
3. Ing. Jiří Urban, poradce
4. Ing. Tomáš Kříšťan, ekofarma Kříšťan a spol.
5. Jarmila Abrlová, farma Pollau
6. Ing. Petr Trávníček, poradce
7. Ing. Pavel Vokál, zemědělská farma Strážný
8. Ing. Jan Crha, PH Hranice a.s.
9. Kamil Toman, Ekodružstvo Severozápad
10. Jiří Škarda, SHR
11. Ing. Milan Drgáč, PRO-BIO RC Bílé Karpaty
12. Ing. Květa Hejátková, PRO-BIO RC Třebíč
13. Ing. Bedřich Plíšek, PRO-BIO RC Severovýchod

14. František Winter, PRO-BIO RC Jeseníky
15. Ing. Jan Látal, od srpna Ing. Alena Malíková, PRO-BIO RC Moravská Brána
16. Ing. Vladimír Krtouš, PRO-BIO RC Šumava
17. Ing. Václava Nedvěďová, PRO-BIO RC Jižní Čechy
18. Ing. Josef Škeřík, Csc., PRO-BIO Polabí
19. Ing. František Chlad, PRO-BIO RC Litomyšl

Manažer svazu:

Ing. Petr Trávníček

Revizní komise:

Ing. Jaroslav Šašinka, Ing. Marie Chlebníčková a pan Walter Köhler

Evropská letní akademie ekologického zemědělství, Lednice 2001: ministři Jan Fencel a Wilhelm Molterer (Foto Milan Vohralík, vh press)